

VIERING VAN SACRAMENTSDAG

‘Allen die geloofden
bleven samen en bezaten
alles gemeenschappelijk.
(Handelingen 2)

VOORAF

Orgel

INTREDE.

Lied.

*De Geest des Heren; 2c.
H. Oosterhuis/Jan Vermulst*

WELKOM.

*'Uitstelling van het Allerheiligste'
'Veertigurengebed' . . .
'Bloedprocessie Boxtel' . . .
'Stille Omgang Amsterdam' . . .
'Sacramentsprocessie' . . .
'Sacramentsdag' . . .
Iedereen mag ervan denken
wat hij of zij wil,
maar het zijn allemaal vormen
- waarvan de meeste verdwenen en vergeten -
waaraan mensen in deze streken
hun oermenselijke hang
naar 'boven en mysterie'
hebben geuit en beleefd.
Woorden en gebaren veranderen,
maar 'hele' mensen blijven reiken
naar wat hen te boven gaat.

Welkom u allen hier samen
omwille van elkaar in Gods naam. +*

Lied.

De Geest des Heren; 1c.

SCHULD BEKENNEN.

(naar Franciscus)

V.: Maak me, Heer
tot een werktuig van vrede.

Laat me
waar haat is liefde zaaien
waar onrecht, recht
waar twijfel, geloof,
waar wanhoop heerst, vertrouwen
waar duisternis, licht
waar droefenis, vreugde.

Laat me eerder
troosten dan troost zoeken,
eerder begrip tonen dan erom vragen,
eerder liefhebben dan geliefd willen zijn.

A.: **Wie geeft, ontvangt;
wie vergeeft, wordt vergeven.**

BEZINNING.

Woord en lied

A.: **Een glimp van U** *T.: P. Verhoeven*
in het brood gebroken *M.: W. Vogel*
het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.

*Brood in de aarde gevonden
door handen gemaakt;
Brood van tranen en zorgen
Brood dat naar mensen smaakt.*

**A.: Een glimp van U
in het brood gebroken
het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Brood van oorlog en vrede
ons dagelijks eendere brood;
het vreemde brood van de liefde;
het stenen brood van de dood.*

**A.: Een glimp van U
in het brood gebroken
het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*Het brood dat we moeten eten
om niet verloren te gaan.
Wij delen het met elkander
ons hele mensenbestaan.*

**A.: Een glimp van U
in het brood gebroken
het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

GEBED.

Gij die ongehoord
de ondertoon zijt
van ieder woord, elk lied -

Gij die ongenoemd
de ziel zijt
van ieders levensverhaal -

Gij die ongezien
van harte meeleeft
met alle lief en leed -

Gij die wij behoeven
als brood van de aarde
water uit de bron -

Ga met ons alle dagen
ons in het leven toegemeten.

Amen.

Lied.

t.: M. Zagers; m.: W. Vogel

**A.: We zijn geen vreemden voor elkaar
al spreken we andere talen.
We zijn geen vreemden voor elkaar
we zijn van één zon de stralen.**

K.: We vormen een geheel
en jij en ik zijn deel-

**A.: waar één mens lijdt
lijdt heel de wereld.**

EERSTE LEZING.

Handelingen 2,42-47

Zij die het Woord hadden aangenomen, verdiepten zich trouw in wat de apostelen voorhielden, besteedden alle aandacht aan de onderlinge band, het breken van het brood en het gebed. Iedereen had diep ontzag voor wat er gebeurde en was onder de indruk van de tekenen die de apostelen stelden.

Allen die geloofden bleven samen en bezaten alles gemeenschappelijk. Ze verkochten have en goed en verdeelden dat onder allen naar ieders behoeften. Dagelijks gingen ze trouw en eensgezind naar de tempel, braken bij iemand aan huis het brood, gebruikten samen hun maaltijden in blijdschap en eenvoud van hart. Ze loofden God en stonden in de gunst bij heel het volk. Hun kring breidde zich dagelijks uit; steeds meer mensen traden toe.

**A.: We zijn naar 't zelfde beeld gevormd
al zien we met andere ogen.**

**We zijn naar 't zelfde beeld gevormd
door één Levensgeest bewogen.**

K.: We vormen een verband,
zijn aan elkaar verwant-

**A.: waar één mens sterft
sterft heel de wereld.**

HET EVANGELIE.

Matteüs 15,32-37

Jezus riep zijn gezellen bij zich en zei: 'Ik heb te doen met deze mensen, want zij zijn al drie dagen bij me en hebben niets te eten. Ze met een lege maag wegsturen wil ik niet; ze zouden onderweg wel eens kunnen bezwijken.' De leerlingen zeiden hem: 'Waar halen we in deze eenzame streek genoeg brood vandaan om zoveel mensen te eten te geven?' Jezus zei hun: 'Hoeveel broden hebben jullie?' Ze zeiden: 'Zeven; en een paar visjes.' Toen hij de mensen had gezegd op de grond te gaan zitten, nam hij de zeven broden en de vissen, sprak het dankgebed uit, brak ze en gaf ze aan zijn leerlingen; en die gaven ze aan de mensen. Allemaal - vierduizend man - aten ze en hadden volop. Ze haalden de brokken op die over waren; zeven manden vol.

**A.: We zijn een leven onderweg
al volgen we andere wegen.
We zijn een leven onderweg
en wie komt geen ander tegen.**

K.: De grond van dit bestaan
in vrede samengaan-

**A.: wie één leven redt
redt heel de wereld.**

MEDITATIE.

Straten, winkels, huizen zijn druk versierd;
het is in ons land oranje wat de klok slaat.
Het lichtspel met Kerstmis en de zotte opsmuk
rond Carnaval vallen er bijna bij in 't niet.
Ooit, in het min of meer verre verleden, waarvan
sommigen van ons toch nog heel goed weten,
werden kerken, straten, plantsoenen feestelijk versierd
met kleurig zand en bloemen op wegen en paden, -
met beelden voor het raam van de huizen
waar de processie langs kwam.
Het was toen allemaal minder commercie, minder
massaal geproduceerde aangeprezen feestartikelen;
het was veelal kinderspel, eigen handwerk,
zelf bedachte patronen en modellen.
Maar processies komen niet meer langs en
dat het op de tweede zondag van Pinksteren
Sacramentsdag is, weten nog maar enkelen.
Ook in dit opzicht is 'het aanschijn van de aarde',
het straatbeeld heel ingrijpend veranderd.
Sacramentsdag was de zondag, waarop met name
allerlei devoties en folkloristische gebruiken rond
'het sacramens des altaars' zich uitleefden.
Maar deze 'eucharistische randverschijnselen'
zijn goeddeels uit geloof en geloofsbeleving
van de meeste katholieken verdwenen,
al waren het vroeger voor zeer velen oprechte en
eerlijke uitingen van hun tasten-en-reiken
naar het diepe Mysterie van hét en hún leven.

Intussen bestaat er in de kerk verwarring en
onemigheid rond de bron van al die vroegere
uitingen van geloof en eerbied, - rond de bron
die door de kerkelijke overheid de laatste tijd
bij herhaling en met klem hart en centrum van het
christelijke geloof en de kerk wordt genoemd.
Maar het aantal gelovigen dat zich regelmatig naar
een kerk begeeft om de eucharistie te vieren is tot
onder de tien procent gezakt.
Ook het aantal priesters die kunnen en mogen
voorgaan, daalt jaarlijks gestaag en snel.
De Woord en Communie vieringen, geleid door
pastoraal werkenden of -wat heet - leken,
zijn een tijd lang gezien als waardige vervanger.
En naarmate de tijd vorderde, kregen mensen
hier vrede mee, gingen ze zich erbij thuis voelen.
Maar nu - tussen alle voetbal- en ander nieuws -
is dit deze week ook nieuws gebleken -
moet de klok worden teruggezet en dienen
de vieringen van Woord en Communie drastisch
beperkt, zo mogelijk weggewerkt te worden.
Tegelijk worden er zeer strikte regels gesteld
over welke woorden in een eucharistieviering
gezegd moeten worden, hoe de voorganger
gekleed dient te zijn, welke gebaren hij mag maken;
wie wel en wie niet op het priesterkoor mogen komen,
wie 'te communie' mogen gaan.

Hoe meer er op deze manier omgegaan wordt met wat toch de gedachtenis van Jezus' Afscheid en Testament is, des te onwerkelijker gaat de eucharistie voor velen worden, - lijkt het steeds meer op een ritueel dat zich binnen de kerkmuren afspeelt en steeds minder met leven, christelijk leven, van doen heeft.

Vandaag zijn hier in deze viering twee oeroude getuigen gelezen over hoe de eerste christenen Jezus' laatste avond herdachten en vierden en wat 'eucharistie' voor hen wezenlijk betekende. Het ritueel wordt sober maar veelbetekenend aanguid met 'het brood breken en delen'. 'Zij braken het brood in een of ander huis' wordt van de eerste christenen gezegd. En 'Hij nam de zeven broden en de vissen, sprak het dankgebed uit, brak ze en gaf ze aan zijn leerlingen, die ze aan de mensen gaven.' De twee Emmausgangers gingen - zegt het verhaal - door het breken van het brood de ogen open, hervonden het vertrouwen in het leven. Het zou goed zijn, wanneer er minder of totaal niet meer over 'de mis', 'de eucharistie' werd gesproken, alsof eucharistie een ding, een ritueel is, - maar over 'eucharistisch leven' zoals dit in het allerprilste christendom beleefd is. In de lange meditatie van Johannes over de laatste avond van Jezus keren als een refrein telkens terug: zoals Jezus de band met God en elkaar beleven, - samen één zijn - liefhebben. Dit is 'eucharistisch leven': dankbaar zijn voor het leven dat wij met elkaar delen, waarin we één zijn, - het Mysterie eerbiedigen en vertrouwen hebben in het Hart van 't leven, dat in ons klopt; en daarom - zoals de lezingen vandaag zeggen - wie je bent en wat je hebt delen met elkaar, met name met hen die niet kunnen, niet hebben. Die dankbaarheid, dat vertrouwen, die eerbied, die onverbreekelijke band met elkaar, die zorg en verantwoordelijkheid voor elkaar worden waar gemaakt in het leven van alledag met alle licht en donker, zoet en zuur dat het in zich heeft. Dit is eucharistisch leven, dat zich uit, laat vieren en bevestigen in samen het brood breken en delen, de beker lief en leed met elkaar drinken - zoals hij, die zich de laatste avond van zijn leven geheel vereenzelvigde met het brood, dit volle leven; en aan ons zijn beker overdroeg, opdat wij doen wat hij deed: met alle 'fiducie' in het leven metterdaad 'fideel' zijn voor elkaar. Fiducie en fideel, geen echte kerk-woorden, maar beide wel verwant aan het Latijnse woord 'fides', dat 'vertrouwen, geloof' betekent.

BELIJDENIS

Lied.

*De kerk is daar waar; 2c.
Adri Bosch/Willem Vogel*

ONDERBREKING.

Brood en beker
Collecte, orgelspel

BROOD EN BEKER.

*Brood van de korenaar
uit de aarde opgeschoten.
Door dauw bestoven
met regen gedrenkt
door de zon gekoesterd.
Brood als het leven
ons om-niet gegeven.*

*Brood door mensen gemaakt,
met zorg en moeite gekneet, bereid.
Brood als het bestaan
dat wij leiden en
delen met elkaar.*

*Brood in zijn handen:
het leven, ons bestaan.
dat een hart van Liefde heeft
in Wie alles wordt voltooid,
allen vereeuwigd.*

Lied.

*Dale over allen
G. Kock/A.Hnattyschyn*

GEDACHTENIS.

*Bid voor die ziek en ongerust zijn;
en geen mens blijft het bespaard.*

*Bid voor die tijd, zorg en aandacht geven;
en iedereen wordt daartoe ooit geroepen.*

*Bid voor die ons van nabij zijn voorgegaan;
en wie van ons mist niemand ?
Ter dankbare nagedachtenis noemen bij:*

*Wie gedenkt dankt;
wie dankt gedenkt die leven.*

Korte stilte

GEBED AAN TAFEL.

A.: Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven
onder ons; zij zijn hem trouw
tot alles is volbracht.

*Als hoop ondanks alles,
als een horizon de einder voorbij,
als een visioen alle dag te boven -
sprak uit Hem en spreekt in mensen
een grenzeloos vertrouwen:*

*Komen zal de Geest die heelt
en als dauw de aarde drenkt.-*

*Komen zal die zorg draagt
en het bange hart verkwikt.-*

*Komen zal die ons, tobbers, rust geeft,
drift en koorts kalmeert en
met ons meeleeft, zielsbedroefden.*

**A.: Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven
onder ons; zij zijn hem trouw
tot alles is volbracht.**

*Komen zal de Geest die
wat vervuild is zuivert,
wat verdord is opfleurt en
het gekwetste zacht verbindt.*

*Komen zal die
versteenden veerkracht geeft,
verkilden warm ademt
en verdwaalden thuis brengt.*

*Komen zal de Geest van God,
de Geest van Hem
die als brood gebroken
van liefde gestorven is.*

**A.: Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven
onder ons; zij zijn hem trouw
tot alles is volbracht.**

*Toen de wereld
Hem niet langer verdroeg,
zijn mond moest worden gesnoerd
en zijn geest gedooft -
heeft Hij ten afscheid brood genomen,
gebroken, gedeeld en gezegd:
Dit ben ik en ik beloof u vast
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Vaders huis.
Neem en deel het leven
met mij en met elkaar.*

*Hij heeft de beker genomen,
gedronken en doorgegeven
met de woorden:*

*Neem de beker van mij over;
en geef hem door aan elkaar
totdat alle hoop en belofte
werkelijkheid zijn geworden.
Doe wat ik heb gedaan;
maak een nieuw begin.*

A.: **Alwie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven
onder ons; zij zijn hem trouw
tot alles is volbracht.**

*Hij, Jezus Christus, heeft
niet in het graf zijn einde,
maar in God de Vader
zijn voltooiing gevonden.
Bid met hem mee.*

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

Woord en lied

*Om de lucht die we ademen
het licht dat we zien, -
om het gloren van de morgen
schemer en rust van de avond -
Proef het leven gegeven
en wees elkaar nabij.*

Lied.

Dat mensen de eeuwen door
in treur- en loflied *t.:P. Verhoeven*
van U zijn blijven zingen. *m.: W. Vogel*

A.: **Het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping
groter dan de mens.**

*Om het brood dat we eten
samen breken, met allen delen, -
om het water dat wij drinken
de dorst die we mogen laven -
deel het leven gegeven
en wees zwak en ziek nabij.*

- Lied.** Dat mensen de eeuwen door
in smee- en dankgebed
tot U zijn blijven bidden.
- A.:** **Het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping
groter dan de mens.**

*Om de aarde die ons voedt
het onderdak dat we hebben, -
om het wonder dat we beleven
het visioen dat we koesteren -
eerbiedig het leven gegeven
en wek vertrouwen bij elkaar.*

- Lied.** Dat mensen de eeuwen door
bij tij en ontij
op U zijn blijven hopen.
- A.:** **Het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping
groter dan de mens.**
- K.:** Ga in alles met ons mee.
Haal ons, God door alles heen.

ZEGENWENS.

ZEGENEN WIJ ELKAAR
DAG AAN DAG
MET HART EN HANDEN.
LAAT,
WAAR WIJ GAAN EN STAAN
EEN NIEUWE GEEST
DE WERELD BEZIELEN.

MOGE GOD ONS ZEGENEN
IN DE NAAM VAN DE VADER,
DE ZOON EN DE HEILIGE GEEST.
AMEN.

ORGELSPEL